

Медвідь Л. Г.,

к.е.н., проф., професор кафедри бухгалтерського обліку, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

Медвідь А. В.,

магістр, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ

Анотація. У статті проведено аналіз наукових досліджень щодо визначення складу логістичних витрат, їх групування та організації й методики обліку. Авторами виявлено, що незважаючи на запровадження у практику діяльності виробничих підприємств логістики, залишаються недостатньо вивченими низка теоретичних та практичних засад щодо класифікації логістичних витрат, відображення їх в обліку для підвищення ефективності логістичної діяльності. На практиці існує складність їх відокремленого відображення як у первинних документах так і у реєстрах обліку, що зменшує можливості управління ними. За результатами дослідження запропоновано класифікацію логістичних витрат за низкою ознак, серед яких визначено поділ за центрами відповідальності (процесами логістичної діяльності: постачанням, виробництвом, збутом). Це дозволило розробити систему кодів логістичних витрат за центрами відповідальності, фрагмент робочого плану рахунків для потреб управлінського обліку логістичних витрат та запропонувати методичний інструментарій планування та контролю цих витрат у системі прийняття управлінських рішень щодо їх оптимізації.

Ключові слова: логістична діяльність, логістичні процеси, логістичні витрати, класифікація, ознаки класифікації, управлінський облік, центри відповідальності, бюджетування.

Medvid L.G.,

Ph.D., Professor, Professor of the Department of Accounting, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Medvid A.V.,

Master's degree student, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL PROVIDING OF LOGISTICS COSTS ACCOUNTING

Abstract. The article analyzes the scientific researches considering the determination of logistics costs structure, their grouping, organization and methods of accounting. The authors found that despite the implementation of logistics in practice of production enterprises there are some poorly understood theoretical and practical principles related to the classification of logistics costs and their reporting in accounting to improve the efficiency of logistics operations. In practice, there is the complexity of separate reporting both in the primary documents and in the accounting registries, that reduces the possibilities of their effective management. The study proposed the classification of logistics costs according to the number of features, including the division by the responsibility centers (processes of logistics activity: supply, production, sales). That made possible to develop a system of codes of logistics costs by the responsibility centers as well as the fragment of work plan of accounts for the needs of managerial accounting of logistics costs and to offer methodological tools of planning and control of these costs in the system of management decisions regarding their optimization.

Keywords: logistics activities, logistics processes, logistics costs, classification, classification features, managerial accounting, responsibility centers, budgeting.

Постановка проблеми. На нинішньому етапі розвитку ринкових відносин суспільство не може вже існувати, не дотримуючись правил і принципів логістики. Підвищена увага до логістики зумовлена

її потенційною можливістю забезпечення кращої ефективності функціонування підприємств. Логістичні витрати, які нерозривно пов'язанні з функціонуванням логістичної системи підприємства,

формується у різних сферах: постачання, виробництва та розподілу, що ускладнює можливості ефективного управління ними.

Зростання логістичних витрат зумовлено посиленням конкуренції та жорсткою боротьбою за ринки збуту як на внутрішньому, так і міжнародному рівні. Це вимагає постійного пошуку та вдосконалення конкурентних переваг, однією з яких є оптимізація логістичних витрат. Тому важливою є розробка та впровадження в практику фінансового й управлінського обліку методики формування інформації щодо витрат, пов'язаних з діяльністю логістичної системи підприємства.

Основна проблема, яка виникає під час виділення логістичних витрат полягає у тому, що традиційна бухгалтерська практика класифікації та обліку основних їх видів не містить адекватної інформації для ідентифікації витрат, пов'язаних з логістичними процесами. Причина у тому, що діючі системи обліку агрегують логістичні витрати в такі групи витрат як виробничі, адміністративні та збутові, а це не дозволяє провести їх детальний аналіз, врахувати всі наслідки прийнятих управлінських рішень, а також визначити їх вплив на загальну ефективність логістичної системи. Все це обумовлює ситуацію, за якою логістичні витрати знаходяться поза контролем керівництва підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам визначення змісту та складу логістичних витрат виробничих підприємств присвячені роботи багатьох українських та зарубіжних вчених: М. Н. Захарова, А. Н. Стерлігової, С. М. Рудніченко, С. В. Крикавського, С. М. Нікшича, Д. М. Ламберта, Д. Д. Бауэрсоса, Д. Д. Клосса, А. Г. Кальченка, Л. Б. Міротіна, І. Є. Ташбаєва, В. І. Сергєєва, А. А. Кізіма, П. А. Ельшєвича, А. М. Гаджинського, В. В. Лифаря, М. А. Окландера, О. І. Карима, О. О. Андрухової, І. А. Якімова, О. М. Головащенко, Л. М. Гурч, Г. В. Соломенко, Л. Ю. Корінної та інших. Однак, незважаючи на зростаючий інтерес науковців до логістичного управління, залишаються недостатньо вивченими

низка теоретичних і практичних питань щодо організації та методики обліку логістичних витрат. До прикладу, частково ці проблеми розглядали у своїх дослідженнях А. Г. Богач, О. М. Головащенко, Н. Я. Зарудна, О. І. Карий, А. В. Левкович, В. С. Литвиненко, Л. В. Сачинська.

Постановка завдання. Метою статті є визначення та обґрунтування основних засад організації та методики обліку логістичних витрат для оптимізації логістичної діяльності виробничих підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективність і конкурентоспроможність підприємства залежить від того, як система управління витратами зв'язана з стратегією підприємства і як вона реалізується, виходячи з головної функції підприємства. З економічної точки зору її призначенням можна вважати формування в ланцюжку створення продукту істотних вигід, що містять додану вартість при підтримці витрат на ефективному рівні.

Нині вченими і практиками доведено, що в загальній системі управління витратами підприємства необхідно звернути увагу саме на логістичні витрати, які у загальній структурі витрат займають ліву частку. Так, наприклад, логістичні витрати в США нині складають до 45% від загальних і витрат адміністративних [5].

А от щодо України, то проф. Чухрай Н. І. відзначає, “що логістична складова у вартості вироблюваного товару в Україні досягає 30 % і вище” [11].

Не менш показовими є і дані про частку логістичних витрат у ВВП різних країн світу. Так, наприклад, у Канаді вона складає 11,8%, у Мексиці - 15,4%, у США 11,4%, у Данії - 13,0%, у Франції 11,5%, у Німеччині - 13,5%, в Іспанії - 12,0%, у Великобританії - 11,5% і в Японії - 11,4% [5] (рис. 1).

Зростання логістичних витрат зумовлено посиленням конкуренції та жорсткою боротьбою за ринки збуту як на внутрішньому, так і міжнародному рівні. Це вимагає постійного пошуку та вдосконалення конкурентних переваг, однією з яких є опти-

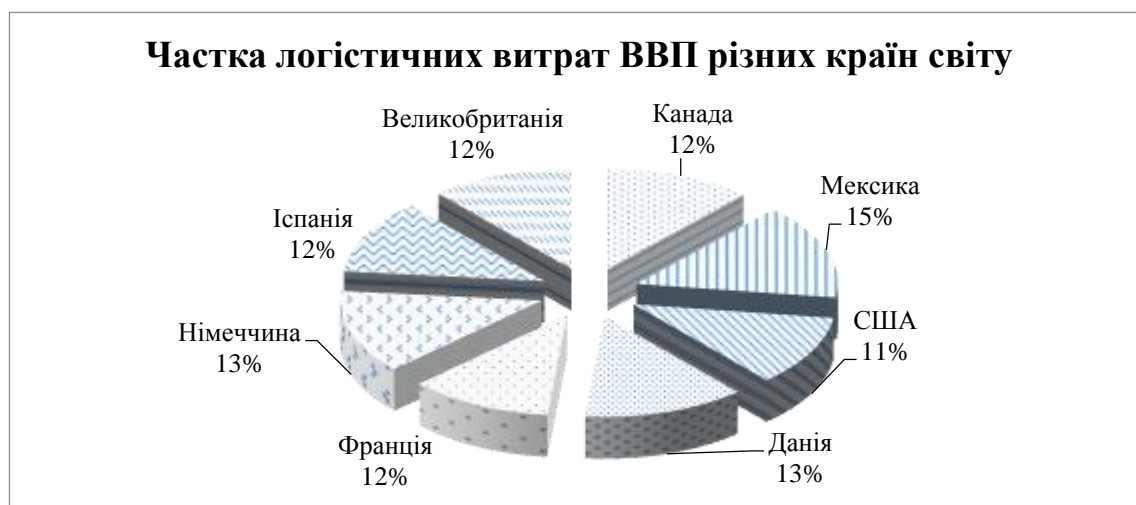

Рис. 1. Частка логістичних витрат у ВВП різних країн світу [5]

мізація логістичних витрат. Тому важливою є розробка та впровадження в практику фінансового й управлінського обліку методики формування інформації щодо витрат, пов'язаних з діяльністю логістичних систем підприємства.

У зв'язку з тим, що логістичні витрати займають велику питому вагу у виробничих підприємств, є потреба у визначенні сутності та класифікації логістичних витрат.

На сьогоднішній день у діючій вітчизняній нормативно-правовій базі, яка забезпечує ведення бухгалтерського обліку на підприємствах, відсутнє таке поняття, як “логістичні витрати”, відсутня єдина думка стосовно цього поняття і серед науковців (табл. 1).

втрату його активів [6], підкреслюючи їх комплексність та багатогранність, що впливає з логістичних процесів та функцій.

Незважаючи на велику кількість досліджень проблеми логістичних витрат для підприємств, на сьогоднішній день ще не існує досконалої класифікації останніх, яка дозволяла б ідентифікувати логістичні витрати для потреб управлінського обліку та оптимізації логістичної діяльності. Різноманітність класифікацій логістичних витрат наведена нами у табл. 2.

Аналізуючи ефективність діяльності промислового підприємства, необхідно зі складу загальних витрат виокремити логістичні складові з метою їх оптимізації та зниження загальних витрат. Так як логістична система підприємства вміщує такі

Таблиця 1

Визначення терміну “логістичні витрати” вченими-економістами

№ з/п	Автор	Визначення
1	Яценко Г.	Логістичні витрати – це сума всіх витрат, пов'язаних з виконанням логістичних операцій, таких як організація закупівлі, доставка, організація зберігання, доставка споживачеві
2	Окландер М. А.	Логістичні витрати – це витрати, які пов'язані з рухом і зберіганням товарно-матеріальних цінностей, починаючи від вибору постачальника і закінчуючи доставкою готової продукції та обслуговуванням споживача
3	Моїсєєва Н. К.	Логістичні витрати представляють собою грошове вираження використаної робочої сили, засобів і предметів праці, фінансові витрати і різні негативні наслідки форс-мажорних подій, які обумовлені просуванням матеріальних цінностей (сировини, матеріалів, товарів) на підприємстві та між підприємствами, а також підтриманням запасів
4	Сумець О. М	Під логістичними витратами слід розуміти зменшення економічних вигід у вигляді вибуття матеріальних, фінансових, трудових та інформаційних ресурсів, що забезпечують просування матеріальних активів у межах логістичної системи або ланцюга поставок
5	Міротін Л. Б., Ташбаєв Е.	Логістичні витрати – це витрати на елементарні і комплексні логістичні операції, втрати від іммобілізації засобів, витрати на логістичне адміністрування, збитки від недостатньої якості логістичного менеджменту і сервісу
6	Гаджинський А.	Логістичні витрати – це витрати на виконання логістичних операцій
7	Фролова В. В, Шумакова О. В.	Логістичні витрати – це витрати як матеріальних, фінансових, трудових, інформаційних ресурсів, що зумовлено виконанням заказів споживачів
8	Крикавський В. Є.	Логістичні витрати – це складова повних витрат підприємства. Вартість об'єктів логістичної інфраструктури можна трактувати, як інвестиції. Логістичні витрати можна трактувати, як витрати, пов'язані з виконанням логістичних операцій і процесів (транспортування, складування, пакування і т. п.)
9	Сковронек Ч.	Логістичні витрати – це виражене у грошах споживання живої праці, засобів і предметів праці, фінансові витрати, а також інші від'ємні наслідки надзвичайних подій, які викликані переміщенням матеріальних благ (сировини, матеріалів, виробів) у підприємстві і між підприємствами, а також утриманням запасів

Примітка. Сформовано на підставі джерел [3, 6, 7, 8, 9, 10]

Найбільш ґрунтовно, на нашу думку, трактують логістичні витрати Є. В. Крикавський та С. М. Нікшич вказуючи, що це позатехнологічні витрати просторово-часового переміщення різних форм матеріальних потоків підприємства та витрати, пов'язані із управлінням логістичною діяльністю, а також вартість альтернативних можливостей інвестування капіталу та збитки внаслідок некорисних подій, які унеможливили заплановану роботу підприємства, спричинили пошкодження та/або повну

складові: постачання, виробництво і збут готової продукції, то вони описують повну виробничо-господарську діяльність і охоплюють повний цикл виконання всіх логістичних операцій, що виконуються на промисловому підприємстві.

З метою узагальнення проведених нами досліджень пропонуємо класифікацію логістичних витрат виробничого підприємства (табл. 3).

Підходи вчених до класифікаційних ознак логістичних витрат

№ з/п	Автор	Класифікаційні ознаки
1	Моїсєєва Н. К.	<ul style="list-style-type: none"> – Операційні логістичні витрати, тобто витрати на виконання логістичних операцій за функціями (перевезення, зберігання, складської вантажообробки, прийому та обробки замовлень); – витрати, пов'язані з адмініструванням логістичної системи (управлінські та трансакційні витрати); – витрати на компенсацію (елімінування) логістичних ризиків (страхування вантажів, відпові- дальності перевізника, страхування запасів, збитки від дефіциту товарів у споживача, пов'язані з логістикою); – капітальні витрати, пов'язані із заморожуванням оборотного капіталу в запасах
2	Окландер М. А.	<ul style="list-style-type: none"> – На оформлення замовлень і вибір постачальника; – на підтримку контактів з постачальниками; – на доставку; – на вантажно-розвантажувальні і транспортно-складські роботи; – на складання графіків виробництва; – на переналагодження обладнання; – на внутрішньозаводські переміщення; – на складування; – на підтримку контактів із споживачами; – втрати прибутку в результаті невикористаних можливостей
3	Сток Д. Р., Ламберт Д. М.	Залежно від природи та призначення витрат, поділив їх на: <ul style="list-style-type: none"> – контролюючі і не контролюючі; – прямі та непрямі; – постійні та змінні; – фактичні та потенційні; – релевантні і безнадійно втрачені
4	Сумець О. М.	Вважає за доцільне доповнити класифікацію логістичних витрат за ознакою «участь у відтворювальному процесі» такими групами, як капітальні та поточні
5	Міротін Л. Б., Ташбаєв Е.	Класифікують логістичні витрати за: <ul style="list-style-type: none"> – елементами витрат; – функціональними сферами; – центрами відповідальності
6	Гаджинський А. М.	Виділяє логістичні витрати на: <ul style="list-style-type: none"> – переміщення матеріалів; – витрати запасів
7	Крикавський В. Є.	Пропонує класифікувати логістичні витрати за: <ul style="list-style-type: none"> – фазами логістичного процесу: по фазах виробництва (постачання, виробництво, збут); – у розрізі логістичного процесу, таких як рух (переміщення), спокій (запас), процес у «мисленні» (інформація і рішення про процесі); – важливим, як і для будь-яких витрат, є поділ логістичних витрат на змінні і постійні

Примітка. Сформовано на підставі джерел [3, 6, 7, 8, 9, 10].

На нашу думку, ця класифікація є придатною для використання в практичній діяльності вітчизняних підприємств, а саме для розробки системи ідентифікації, обліку та контролю логістичних витрат на основі виокремлення центрів відповідальності логістичних витрат.

Виділення в організаційній структурі підприємств центрів відповідальності дає можливість не тільки виявити загальну суму економії або перевитрат різних ресурсів, але й точно визначити, на якій

ділянці та з чієї провини допущено перевитрату. Також можна оцінити внесок кожного підрозділу в кінцевий підсумок діяльності й стежити за формуванням цих витрат на всіх рівнях управління, що істотно підвищує економічну ефективність діяльності підприємства. Своєю чергою, це сприяє підвищенню рівня відповідальності керівників підрозділів та одночасно більшій ініціативності в прийнятті тих чи інших управлінських рішень.

Класифікація логістичних витрат виробничих підприємств для потреб управлінського обліку

Критерій віднесення до відповідної групи витрат	Група логістичних витрат
За фазами логістичного процесу	- витрати на постачання
	- витрати, що супроводжують процес виробництва
	- витрати, що супроводжують процес збуту
За логістичними потоками	- витрати, що супроводжують матеріальний потік
	- витрати, що супроводжують інформаційний потік
	- витрати, що супроводжують фінансовий потік
Залежно від обсягу виробництва	- постійні витрати
	- змінні витрати
За елементами витрат у логістичній діяльності	- матеріальні витрати
	- витрати на оплату праці
	- відрахування на соціальні заходи
	- амортизація
	- інші операційні витрати
За логістичними операціями	- витрати на транспортування виробничих запасів
	- витрати на складування і зберігання виробничих запасів
	- витрати на внутрішньозаводське транспортування виробничих запасів та готової продукції
	- витрати на управління виробництвом (загально-виробничі)
	- витрати на складування і зберігання готової продукції
	- витрати на пакування готової продукції
	- витрати на транспортування готової продукції
	- витрати на навантажувально-розвантажувальні роботи
	- витрати на контроль якості готової продукції
	- витрати на обслуговування споживача
	- витрати на організацію логістичної діяльності
	- витрати на управління інформаційними потоками
За центрами відповідальності	- витрати процесу постачання
	- витрати процесу виробництва
	- витрати процесу збуту

Примітка. Авторська розробка

Специфіка обліку логістичних витрат полягає в необхідності групування витрат як навколо підрозділів підприємства, так і навколо робіт та операцій, що поглинають ресурси. Тому на нашу думку, ефективним є управління логістичними витратами як за функціями так і за процесами логістичної діяльності. З огляду на це нами виокремлені центри відповідальності виробничих підприємств за процесами логістичної діяльності: процес постачання, процес виробництва та процес збуту.

Для створення ефективного середовища з обробки інформації для удосконалення управління логістичними витратами, постають серйозні завдання з удосконалення всієї роботи з підготовки й обробки первинної інформації фінансового обліку та ідентифікації логістичних витрат для потреб управлінського обліку.

За результатами дослідження практики діяльності ПАТ “Іскра” нами розроблено систему кодів логістичних витрат за центрами відповідальності (табл. 4).

Логістика кожного окремого підприємства в виду його унікальності буде відрізнятися в залежності від його характерних особливостей та визначених завдань. Разом з тим, логістична інформація в обліку має формуватись відповідно до визначених державою принципів. Таким чином, облікова політика поєднує державне регулювання з ініціативою підприємства з питань раціоналізації і удосконалення обліку [1].

Тому на підприємстві необхідно визначити елементи облікової політики щодо логістичних операцій та внести їх до Положення (наказу, розпорядження) про облікову політику підприємства.

Фрагмент системи кодів логістичних витрат за центрами відповідальності ПАТ "Іскра"

Рівень кодифікації за центрами відповідальності (першого порядку)		Рівень кодифікації за логістичними операціями (другого порядку)		Рівень кодифікації за елементами витрат (третього порядку)	
код	назва	код	назва	код	назва
1	Логістичні витрати процесу постачання	11	Витрати на перевезення найманним перевізником	-	-
		12	Витрати на перевезення власним транспортом	121	паливо та енергія
		13	Витрати на навантажувально-розвантажувальні роботи	122	оплата праці водіїв
		14	Витрати відпущу постачання	123	ввіз та експорт на соціальні заходи
		15	Витрати на утримання складів	124	амортизація автомобілів
		21	Витрати на внутрішньовиробничі переміщення виробничих запасів, напівфабрикатів і готової продукції	125	інші витрати
2	Логістичні витрати процесу виробництва			131	автотрактори, паливо тощо
				132	оплата праці водіїв, вантажників
				133	ввіз та експорт на соціальні заходи
				134	амортизація вантажопісляпродажного устаткування
				135	інші витрати
				141	матеріальні витрати
				142	оплата праці працівників відпущу
				143	ввіз та експорт на соціальні заходи
				144	амортизація основних засобів
				145	інші витрати
				151	матеріальні витрати
				152	оплата праці працівників складу
				153	ввіз та експорт на соціальні заходи
				154	амортизація основних засобів
				155	інші витрати
				211	запасні частини, паливо тощо
				212	оплата праці водіїв автотранспортних засобів
				213	ввіз та експорт на соціальні заходи
				214	амортизація автотранспортних засобів
				215	інші витрати

Узагальнюючи теоретичні аспекти формування облікової політики сучасного підприємства, можна констатувати, що облікова політика - це не лише сукупність способів ведення обліку, обраних відповідно до умов господарювання, а й вибір методики обліку, яка дає змогу використовувати різні варіанти відображення фактів господарського життя залежно від поставлених цілей щодо управління підприємством. Облікова політика має передбачати організаційні та методичні основи системи обліку щодо формування інформаційних ресурсів як корисної для управління інформації. Для забезпечення цієї функції слід чітко регламентувати умови нагромадження, передачі та зберігання інформації, а також норми її акумуляції та форми подачі. Це безперечно стосується й обліку логістичних витрат.

Додатком до наказу про облікову політику є робочий план рахунків, який має відображати специфіку галузі, виду діяльності, визначати зміст аналітичного обліку витрат загалом та логістичних зокрема. З огляду на це робочий план рахунків, що розробляється на підприємстві з урахуванням потреб управлінського обліку, повинен бути гнучким, задовольняти потреби внутрішніх користувачів; бути зручним у користуванні; сприяти здійсненню контролю за операційною діяльністю підприємства. З метою систематизації облікової інформації за центрами відповідальності у системі управління логістичними витратами нами розроблено фрагмент робочого плану рахунків управлінського обліку логістичних витрат (табл. 5).

Варто зазначити, що нами пропонується вести аналітичний облік логістичних витрат за елементами витрат та узагальнювати за центрами відповідальності у системі управління логістичною діяльністю.

При формуванні облікової політики підприємству необхідно також визначитись з документообігом щодо логістичних операцій. Тому в документі про облікову політику підприємства варто вказати форми накопичення інформації корисної для управління про логістичні витрати, порядок їх формування, руху, періодичність складання та відповідальних осіб. Такими регістрами обліку можуть бути картки, відомості матеріально-технічного постачання, звіти про виробничу та збутову діяльність, графіки внутрішніх та зовнішніх перевезень, бюджети логістичних витрат за центрами відповідальності та інші регістри обліку.

Тому, на нашу думку, в Наказі про облікову політику варто виділити окремим розділом управлінський облік логістичних витрат, в якому затвердити: перелік первинної документації; форми аналітичного обліку: графік документообороту; робочий план рахунків; систему розподілу логістичних витрат; методику складання бюджетів логістичних витрат; порядок складання внутрішньої звітності; періодичність та форми контролю логістичних витрат; відображення результатів контролю в системі управлінського обліку.

Ефективність функціонуєчої на підприємстві логістичної системи є прямо залежною від організації належного обліку логістичних витрат. У свою

чергу, відсутність обліку зумовлює той факт, що логістичні витрати перебувають поза увагою керівництва підприємств [5]. Одним із елементів управлінського обліку, який зараз усе частіше впроваджується в роботу вітчизняних підприємств, є бюджетування.

Бюджетування як сучасна управлінська технологія, що передбачає розроблення, реалізацію й аналіз виконання бюджетів на підприємстві, допомагає оптимізувати ресурсні потоки, забезпечити економію, вдосконалити управління грошовими ресурсами, зміцнити фінансову дисципліну, підвищити рівень інвестиційної привабливості й конкурентоспроможності підприємства, викликає неабияке зацікавлення не лише у науковців та дослідників, а й у менеджерів, фахівців відповідного спрямування, підприємців тощо [2].

Підприємство як об'єкт бюджетування є складною соціально-економічною системою. Відповідно, процес бюджетування для відображення господарської діяльності підприємства та його галузевих особливостей повинен відбуватися на основі системного підходу.

Системний підхід до бюджетування в електроламповому виробництві означає: об'єкт бюджетування (підприємство) виступає як цілісна модель, що характеризується певним набором параметрів (планових показників). Тому складання бюджету на певний період є не що інше, як моделювання, де в якості вихідних беруться параметри стану підприємства на початок бюджетного періоду, планові показники обсягів реалізації електролампової продукції з урахуванням одержання відповідних доходів.

На нашу думку, система бюджетування має базуватися на даних аналітичного обліку, а також формувати оперативну звітність для контролю та аналізу логістичної діяльності підприємства.

Існує багато різновидів бюджетів, які використовуються залежно від структури та розміру підприємства, особливостей діяльності, розподілу повноважень тощо.

З огляду на галузеву специфіку діяльності підприємств електролампового виробництва, на нашу думку, доцільним є застосування таких методів бюджетування логістичних витрат: за центрами відповідальності для забезпечення можливості контролю показників діяльності; бюджетування "від досягнутого", використовуючи принцип нарощування (розрахунок бюджетів на підставі звітних показників попереднього періоду з урахуванням перспектив діяльності у майбутньому періоді); неперервного бюджетування, яке дає змогу за результатами виконання бюджетів за певний мінімальний період вносити корективи і зміни до бюджетів залишкового бюджетного періоду та розробляти бюджети на мінімальний бюджетний період та послідовного бюджетування, з огляду на порядок розроблення бюджетів.

За результатами наукового дослідження та з урахуванням галузевої специфіки діяльності підприємств з електролампового виробництва розроблено та запропоновано для впровадження в умовах обліку логістичних витрат за центрами відповідальності бюджету: бюджет процесу постачання, бюджет процесу виробництва; бюджети процесу збуту (табл. 6).

Фрагмент робочого плану рахунків управлінського обліку логістичних витрат ПАТ "Іскра"

Синтетичний рахунок (рахунок першого порядку)		Субрахунок (рахунок другого порядку)		Субрахунок (рахунок третього порядку)		Субрахунок (рахунок четвертого порядку)	
1	2	3	4	5	6	7	8
код	назва	код	назва	код	назва	код	назва
				8611	Витрати на перевезення найманним перевізником	86121	матеріальні витрати
				8612	Витрати на перевезення власним транспортом	86122	з/п
				8613	Витрати на навантажувально-розвантажувальні роботи	86123	витрачування на соціальні заходи
				8614	Витрати відшкодування	86124	амортизація
				8615	Витрати на утримання складів	86125	інші витрати
				8621	Витрати на внутрішньо-виробничі переміщення виробничих запасів, напівфабрикатів і готової продукції	86131	матеріальні витрати
				8631	Витрати на перевезення найманним перевізником	86132	з/п
				8611	Логістичні витрати процесу постачання	86133	витрачування на соціальні заходи
				862	Логістичні витрати процесу виробництва	86134	амортизація
				863	Логістичні витрати процесу збуту	86135	інші витрати
86	Логістичні витрати					86141	матеріальні витрати
						86142	з/п
						86143	витрачування на соціальні заходи
						86144	амортизація
						86145	інші витрати
						86151	матеріальні витрати
						86152	з/п
						86153	витрачування на соціальні заходи
						86154	амортизація
						86155	інші витрати
						86211	матеріальні витрати
						86212	з/п
						86213	витрачування на соціальні заходи
						86214	амортизація
						86215	інші витрати
						86311	матеріальні витрати
						86312	з/п
						86313	витрачування на соціальні заходи
						86314	амортизація
						86315	інші витрати

Продовження табл. 5

1		2		3		4		5		6		7		8	
КОД	НАЗВА	КОД	НАЗВА	КОД	НАЗВА	КОД	НАЗВА	КОД	НАЗВА	КОД	НАЗВА	КОД	НАЗВА	КОД	НАЗВА
				8632	Витрати на перевезення власним транспортом			86321	матеріальні витрати	86321	матеріальні витрати	86322	з/п	86322	з/п
								86323	витраховування на соціальні заходи	86323	витраховування на соціальні заходи	86324	амортизація	86324	амортизація
								86325	інші витрати	86325	інші витрати	86331	матеріальні витрати	86331	матеріальні витрати
				8633	Навантажувально-розвантажувальні роботи			86332	з/п	86332	з/п	86333	витраховування на соціальні заходи	86333	витраховування на соціальні заходи
								86334	амортизація	86334	амортизація	86335	інші витрати	86335	інші витрати
								86441	матеріальні витрати	86441	матеріальні витрати	86442	з/п	86442	з/п
				8644	Витрати відшкоду збуту			86443	витраховування на соціальні заходи	86443	витраховування на соціальні заходи	86444	амортизація	86444	амортизація
								86445	інші витрати	86445	інші витрати	86351	матеріальні витрати	86351	матеріальні витрати
								86352	з/п	86352	з/п	86353	витраховування на соціальні заходи	86353	витраховування на соціальні заходи
				8635	Витрати на утримання складів готової продукції			86354	амортизація	86354	амортизація	86355	інші витрати	86355	інші витрати

Примітка. Авторська розробка

Таблиця 6

Бюджет логістичних витрат процесу постачання на 2016 рік

Витрати логістичних операцій	Планові показники				Разом на 2016 рік
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	
Витрати на перевезення найманим перевізником	451086,00	451086,00	451086,00	451086,00	1804344,00
Витрати на перевезення власним транспортом	345156,00	345156,00	345156,00	345156,00	1380624,00
Витрати на навантажувально-розвантажувальні роботи	11258,00	11258,00	11258,00	11258,00	45032,00
Витрати відділу постачання	17854,00	17854,00	17854,00	17854,00	71416,00
Витрати на утримання складів	78967,00	78967,00	78967,00	78967,00	315868,00
Разом витрат процесу постачання	1904321,00	1904321,00	1904321,00	1904321,00	7617284,00

25.12.2015 р.
датаСклав _____ підпис _____ Сидорчук М. Г.
(підпис) (ПІБ)Перевірив _____ підпис _____ Кривицька Ю. А.
(підпис) (ПІБ)

Примітка. Авторська розробка

Таким чином, впровадження бюджетного управління логістичними витратами електролампового підприємств дозволить прогнозувати результати логістичної діяльності центрів відповідальності та підприємства загалом, підвищити кваліфікацію керівного складу, освоїти нову предметну сферу управління; можливість розподілити відповідальність і права на декілька рівнів управління та делегувати повноваження щодо прийняття управлінських рішень.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Отже, як видно з нашого дослідження в економічній літературі існують різноманітні підходи до визначення і класифікації логістичних витрат. Проте й досі не достатньо аргументовано склад логістичних витрат, який би достатньою мірою задовольняв практичні потреби управління логістичною діяльністю. Крім цього практично не розроблені організаційні та методичні основи обліку логістичних витрат виробничих підприємств.

Запропонована нами класифікація логістичних витрат дає змогу ідентифікувати та структурувати логістичні витрати за центрами відповідальності, вести облік з використанням запропонованих системи кодів та доповнення до робочого плану рахунків, планувати їх обсяг з допомогою системи бюджетів визначених центрів відповідальності.

Подальші дослідження передбачають розроблення системи внутрішньої звітності для контролю логістичних витрат й прийняття ефективних управлінських рішень щодо їх оптимізації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський і управлінський облік [Текст] : навчальний посібник / Ф. Ф. Бутинець, Л. В. Чижевська, Н. В. Герасимчук. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 448 с.
2. Бюджетирование: теория и практика : учебное пособие / [Л. С. Шаховская, В. В. Хохлов, О. Г. Кулакова и др.]. – М. : КНОРУС, 2009. – 400с.
3. Гаджинский А. М. Логистика : учебник для высших и средних учебных заведений / А. М. Гаджинский. – [2-е изд.]. – М. : МВЦ "Маркетинг", 1999. – 228 с.
4. Гладчук Г. Г. Управління витратами виробництва як необхідна ланка ефективного господарювання / Г. Г. Гладчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 5. – С. 52-57.
5. Димарчук С. М. Логістична система управління та її взаємозв'язок з стратегією підприємства [Текст] / С. М. Димарчук // Вісник ДУ. – Львів : Львівська політехніка, 2000. – № 390. – 74 с.
6. Економіка логістичних систем : монографія / [М. Васелевський, І. Білик, О. Дейнега та ін.]; [за наук. ред. Є. Крикавського та С. Кубіва]. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2008. – 596 с.
7. Ламберт Д. М. Стратегическое управление логистикой / Дж. Р. Сток, Д. М. Ламберт. – М. : Изд-во Инфра-М, 2005. – 830 с.
8. Лифар В. В. Комерційна логістика та методика розрахунку логістичних витрат / В. В. Лифар // Вісник НУ "Львівська політехніка". – 2001. – № 416. – С. 293-297.

9. Миротин Л. Б. Эффективная логистика / Л. Б. Миротин, И. Э. Ташбаев. – М. : Экзамен, 2003. – 159 с.

10. Окландер М. О. Логістична система підприємства : монографія / М. А. Окландер. – Одеса: Астропринт, 2004. – 312 с.

11. Чухрай Н. Інновації та логістика товарів / Н. Чухрай, Р. Патора. – Львів : Вид-во НУ “Львівська політехніка”, 2001. – 262 с.

REFERENCES

1. Butynets', F.F. (2000), *Bukhhalters'kyj i uprav-lins'kyj oblik*, ZhITI, Zhytomyr.

2. *Biudzhetirovanye: teoriya y praktyka* (2009) / [L. S. Shakhovskaia, V. V. Khokhlov, O. H. Kulakova y dr.], KNORUS, M.

3. Hadzhynskij, A. M. (1999), *Lohystyka*, 2ndet, MVTs “Marketynh”, M.

4. Hladchuk, H. H. (2008), *Upravlinnia vytratamy vyrobnytstva iak neobkhidna lanka efektyvnoho*

hospodariuvannia / H. H. Hladchuk // *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, № 5.

5. Dymarchuk, S. M. (2000), *Lohystychna systema upravlinnia ta ii vzaiemozv'iazok z stratehiieiu pid-priemstva*, L'vivs'ka politekhnikha, L'viv.

6. *Ekonomika lohistychnykh system* (2008), / [za nauk. red. Ye. Krykavs'koho ta S. Kubiva], Vyd-vo NU “L'vivs'ka politekhnikha”, L'viv.

7. Lambert, D.M. and Stok, Dzh. R. (2005), *Stratehycheskoe upravlenye lohistykoj*, Ynfra-M, M.

8. Lyfar, V. V. (2001), *Komertsijna lohistyka ta metodyka rozrakhunku lohistychnykh vytrat*, Visnyk NU “L'vivs'ka politekhnikha”, № 416.

9. Myrotyn, L. B. and Tashbaev, Y. E. (2003), *Effek-tyvnaia lohistyka*, Ekzamen, M.

10. Oklander, M. O. (2004), *Lohystychna systema pidpriemstva*, Astroprynt, Odesa.

11. Chukhraj, N.I. and Patora, R. (2001), *Innovatsii ta lohistyka tovariv*, Vydavnytstvo NU “L'vivs'ka poli-tekhnikha”, Lviv.